

Expunerea de motive pentru ratificarea Protocolului opțional la Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, adoptat la New York de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 13 decembrie 2006, și semnat de România la 25 septembrie 2008

În data de 26 Septembrie 2007, România a semnat *Convenția internațională privind drepturile persoanelor cu dizabilități* (numită în continuare *Convenția*), ratificată de Parlament prin Legea nr. 221 din 11 noiembrie 2010. În ultimii 10 ani, întreaga legislație în materie din România s-a orientat după normele impuse de *Convenție*, cea mai recentă inițiativă fiind reorganizarea mecanismului de coordonare a implementării *Convenției*, care este asigurat, din anul 2020, de Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții (ANDPDCA), înființată prin HG nr. 1002/2019 prin comasarea Autorității Naționale pentru Persoanele cu Dizabilități și Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție.

Cu toate că România a semnat în data de 25 septembrie 2008 și *Protocolul opțional la Convenție*, acesta nu a fost ratificat nici astăzi, după mai mult de 12 ani, de Parlamentul României.

Ce prevede acest *Protocol opțional* (ratificat deja de 22 de state ale Uniunii Europene, cu excepția Bulgariei, Cehiei, Irlandei, Olandei și Poloniei):

1. Statul semnatar recunoaște competența Comitetului ONU pentru persoanele cu dizabilități de a primi comunicări individuale din partea persoanelor care consideră că sunt victime ale încălcării, de către stat, a prevederilor *Convenției* (art. 1 al *Protocolului*).
2. La solicitarea Comitetului, statul semnatar trebuie să ofere, în termen de 6 luni, explicații în legătură cu măsurile luate pentru remedierea situației semnalate (art. 3 al *Protocolului*).
3. Comitetul poate transmite persoanelor solicitante și statelor semnatare sugestiile și recomandările sale privind remedierea neajunsurilor semnalate (art. 5 al *Protocolului*).
4. În caz de suspiciuni privind încălcarea gravă sau sistematică a prevederilor *Convenției*, Comitetul poate solicita statului semnatar să coopereze în vederea examinării informațiilor primite și poate mandata un raportor care va conduce o investigație în acest sens. O investigație a raportorului pe teritoriul statului semnatar se poate face doar cu acceptul statului respectiv, iar statul va fi implicat în toate etapele investigației. Rezultatele examinării sunt trimise, împreună cu un set de recomandări, statului semnatar, care poate să răspundă la acestea (art. 6 al *Protocolului*).
5. Comitetul poate cere statului semnatar să includă, în rapoartele sale periodice prevăzute de art. 35 al *Convenției*, măsurile luate în legătură cu faptele semnalate în cadrul procedurilor prevăzute în art. 6 al *Protocolului* (art. 7 al *Protocolului*).
6. Statele semnatare pot declara, la momentul semnării sau al ratificării *Protocolului opțional*, că nu recunosc competența Comitetului în ceea ce privește prevederile art. 6 și 7.

Ce efecte ar avea, pentru România, ratificarea acestui *Protocol opțional*?

În primul rând, ar da posibilitatea persoanelor individuale, cetățeni români, să sesizeze direct Comitetului ONU pentru persoanele cu dizabilități presupuse încălcări de către instituțiile statului ale drepturilor persoanelor cu dizabilități din România, prevăzute în *Convenție*. Comitetul poate primi sau poate respinge aceste sesizări, conform propriilor proceduri. Sunt acceptate doar sesizări privind cazuri survenite după intrarea în vigoare a *Protocolului opțional* în România și numai după ce au fost epuizate

toate căile în interiorul României. Dacă sesizarea este acceptată și informația se dovedește a fi incorectă, procedura încetează fără vreun efect. Dacă informația este corectă și există suspiciuni privind posibile încălcări ale drepturilor, Comisia va solicita României, prin ANDPDCA, să analizeze și să explice situația, în termen de 30 de zile. În cel mai bun caz, ANDPDCA primește, prin acest canal, o informație care o ajută să-și îndeplinească mai bine misiunea și să-și adapteze structurile la cazuri noi. În cel mai rău caz, ANDPDCA descoperă abuzuri comise în mod voit de persoane sau unități din subordine și remediază situația, astfel încât să limiteze reapariția de cazuri similare. Ambele au efecte benefice în ceea ce privește monitorizarea implementării prevederilor *Convenției* în România. În al doilea rând, ratificarea ar obliga ANDPDCA să țină o evidență mai strictă a modului în care agențiile județene, dar și alte instituții respectă obligațiile pe care România și le-a asumat în privința protecției drepturilor persoanelor cu dizabilități. Un posibil efect imediat ar fi necesitatea creșterii cheltuielilor generate de inspecții și anchete sociale mai dese, de rapoarte suplimentare, de studii științifice mai riguroase etc. În al treilea rând, ANDPDCA va trebui să colecteze, prelucereze, standardizeze și stocheze date și să emită rapoarte periodice nu doar despre modul în care își îndeplinește rolul de autoritate de implementare a *Convenției*, ci și despre cazurile în care acest lucru a eșuat.

Ceea ce poate părea ca o corvoadă administrativă suplimentară, care ar birocratiza excesiv sistemul și ar genera costuri suplimentare pentru bugetul de stat este, de fapt, un simplu mecanism de asigurare a calității. Principiile europene ale bunei guvernante implică deschiderea posibilității de a primi reclamații și recomandări atât din partea cetățenilor, cât și a instituțiilor partenere, în acest caz a Comitetului ONU. Având în vedere că ratificarea *Protocolului* nu ar produce efecte retroactive și că ar fi luate în considerare doar cazurile care nu și-au găsit rezolvare nici după epuizarea tuturor căilor legale de atac în România, autoritățile statului au timpul necesar pentru a se pregăti pentru intrarea în vigoare a prevederilor acestuia. Astfel, ratificarea *Protocolului* ar alinia România cu majoritatea statelor UE în materie de protecție a persoanelor cu dizabilități și ar da posibilitatea autorităților române să se bazeze și pe recomandările Comitetului pentru a-și ameliora activitatea prin integrarea de bune practici de la nivel internațional, cu efecte benefice, în timp, atât pentru instituțiile implicate, cât mai ales pentru persoanele cu dizabilități.

Desigur, România poate alege să ratifice *Protocolul opțional* și fără a accepta implicarea Comitetului în procedurile de soluționare a cazurilor semnalate (art. 6 și 7). Astfel, cetățenilor cu dizabilități li s-ar oferi totuși o șansă suplimentară de a-și face auzită vocea, dacă instituțiile din România nu pot sau nu doresc să le rezolve problemele, iar statul român și-ar menține în continuare controlul total asupra investigării și rezolvării acestor situații de încălcări ale drepturilor prevăzute prin *Convenție*. În acest caz, autoritățile române ar beneficia în continuare de informările primite dinspre Comitetul internațional și ar trebui doar să includă în raportul periodic către Comitet note privitoare la soluționarea cazurilor sesizate. Deși și această variantă ar produce unele efecte benefice pentru situația persoanelor cu dizabilități, comparativ cu situația legislativă actuală, ea nu este de preferat unei ratificări depline a *Protocolului opțional*, pentru că nu ar obliga autoritățile să răspundă cu promptitudine cazurilor semnalate și nici să-și îmbunătățească propriile proceduri.

În schimb, neratificarea *Protocolului opțional* ar priva cetățenii cu dizabilități din România de o pârghie suplimentară de raportare a posibilelor abuzuri sau încălcări ale drepturilor acestora. De asemenea, trebuie avută în vedere situația incomodă în care se pune România pe plan internațional, fiind semnatară a protocolului, dar neratificându-l nici în ziua de astăzi. Această tergiversare prelungită denotă incapacitatea administrativă și decizională a instituțiilor statului și semnalează deopotrivă

partenerilor noștri externi lipsa unei voințe politice reale în ameliorarea calității vieții persoanelor cu dizabilități din România.

Din toate aceste considerente, propunem adoptarea de către Parlamentul României a propunerii legislative de ratificare a *Protocolului opțional la Convenția internațională privind drepturile persoanelor cu dizabilități* semnat de România în data de 25.09.2008, formulată de semnatarii acesteia.

ROMANIA

LEGE

pentru ratificarea Protocolului opțional la Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, adoptat la New York de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 13 decembrie 2006, și semnat de România la 25 septembrie 2008

Tabel semnături

[illegible]

ROMANIA

LEGE

pentru ratificarea Protocolului opțional la Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, adoptat la New York de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 13 decembrie 2006, și semnat de România la 25 septembrie 2008

Tabel semnături

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
1	HAVARNEANU FILIP	USR PLUS	
2	TOBOȘIU BENIAMIN	USR PLUS	
3	Simionul Ungureanu	USR PLUS	
4	NEGOI EUGEN REMUS	USR PLUS	
5	PALEAȘ ȘTEFAN	USR PLUS	
6	SPĂTARIU E. SIMONA	USR PLUS	
7	CAMBERA OANA ALEXANDRA	USR PLUS	
8	MURARIU OANA	USR PLUS	
9	LAZAR TEODOR	USR PLUS	
10	WITENER ADRIAN	USR PLUS	
11	POLITEANU MIHAIL	USR PLUS	
12	CRISTIAN GHIOR	USR PLUS	
13	RADU CIORECI	USR PLUS	
14	LAZAR MARIAN	USR PLUS	

ROMANIA

LEGE

pentru ratificarea Protocolului opțional la Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, adoptat la New York de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 13 decembrie 2006, și semnat de România la 25 septembrie 2008

Tabel semnături

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
15	AGURGIU ADRIAN	USR PLUS	
16	POLITEANU MIHAI	USR PLUS	
17	Diana Stoica	USR PLUS	
18	STEFAN ILICIAN LORIN	USR PLUS	
19	LAZAR ION MARIAN	USR PLUS	
20	MIFFODE MARIUS ANDREI	USR PLUS	
21	CHICHIRAU COSETTE	USR PLUS	
22	Simina Tulbure	USR PLUS	
23	APOSTOL ALIN	USR PLUS	
24	STEFAN ILICIAN LORIN	USR PLUS	
25	Gheba Daniel	USR PLUS	
26	BLAGA DANIEL	USR PLUS	
27	VIOREL BALTA PETRU	USR PLUS	
28	LUPCI ANDREI-RAZVAN	USR PLUS	
29	TENITA DRAGOS-CATALIN	USR PLUS	
30	HANGAN POLYANNA HANELORE	USR PLUS	
31	RIZEA CRISTINA-CAMELIA	USR-PLUS	

ROMANIA

LEGE

pentru ratificarea Protocolului opțional la Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, adoptat la New York de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 13 decembrie 2006, și semnat de România la 25 septembrie 2008

Tabel semnături

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
1	NEAGU DENISA-ELENA	USR PLUS	
2	ICHIM PAȘTIAN-PAUL	USR PLUS	
3	CRISTIAN BRIAN	USR PLUS	
4	BENCA TUDOR VLAD	USR PLUS	
5	Bodea Mihai Alexandru	USR PLUS -	
6	DINICĂ SILVIA-MONICA	USR PLUS	
7	Ozuneu Dana-Mariana	USR PLUS	
8	Voliciu Cristion-Paul	USR PLUS	
9	Simina Tulbur	USR PLUS	
10	PANAIT RADU	USR PLUS	
11	Dana TRIV	USR PLUS	